39462 - Orucun bazı sünnetleri

Soru

Orucun sünnetleri nelerdir?

Detaylı cevap

Allah’a hamd olsun.

Orucun sünnetleri çoktur. Bazıları şunlardır:

Birincisi:

Oruçlunun, birisi kendisine kötü söz söylediği veya sataştığı zaman, onun kötülüğüne güzellikle karşılık vermesi ve: 'Ben oruçluyum" demesi sünnettir.

Nitekim Ebu Hureyre'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

الصِّيَامُ جُنَّةٌ ، فَلاَ يَرْفُثْ وَلاَ يَجْهَلْ ، وَإِنِ امْرُؤٌ قَاتَلَهُ أَوْ شَاتَمَهُ فَلْيَقُلْ إِنِّي صَائِمٌ . مَرَّتَيْنِ ، وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَخُلُوفُ فَمِ الصَّائِمِ أَطْيَبُ عِنْدَ اللَّهِ تَعَالَى مِنْ رِيحِ الْمِسْكِ، يَتْرُكُ طَعَامَهُ وَشَرَابَهُ وَشَهْوَتَهُ مِنْ أَجْلِي، الصِّيَامُ لِي ، وَأَنَا أَجْزِي بِهِ ، وَالْحَسَنَةُ بِعَشْرِ أَمْثَالِهَا. [رواه البخاري ومسلم]

"Oruç kalkandır.(Oruçlu) kötü söz söylemesin ve câhillik etmesin. Eğer birisi kendisine söverse veya kendisiyle kavga etmek isterse:

-İki defa- Ben oruçluyum, desin.

-Nefsim elinde olan Allah'a yemin olsun ki, oruçlunun ağız kokusu, Allah katında misk kokusundan daha güzeldir.Oruçlu yemesini, içmesini ve şehvetini benim için terk etmiştir. Oruç benim içindir ve mükafatını da ben vereceğim. İyilikler on katıyla karşılık görür."[1]

İkincisi:

Oruçlunun sahur yemeği yemesi sünnettir.

Nitekim Enes b. Mâlik'ten -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

[تَسَحَّرُوا، فَإِنَّ فِي السَّحُورِ بَرَكَةً.) [متفق عليه))

"Sahuryemeği yeyiniz. Çünkü sahur yemeğinde bereket vardır."[2]

Üçüncüsü:

Sahuru geciktirmek sünnettir.

Nitekim Enes b. Mâlik -Allah ondan râzı olsun-, Zeyd b. Sâbit'ten -Allah ondan râzı olsun- rivâyet ettiğine göre,Zeyd b. Sâbit şöyle demiştir:

تَسَحَّرْنَا مَعَ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، ثُمَّ قَامَ إِلَى الصَّلاَةِ، قُلْتُ: كَمْ كَانَ بَيْنَ الأَذَانِ وَالسَّحُورِ؟ قَالَ: قَدْرُ خَمْسِينَ آيَةً. [رواه البخاري]

"Biz, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- ile beraber sahur yemeği yedik. Sonra Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- namaza kalktı.

(Enes der ki: Zeyd b. Sâbit'e:)

-Ezân ile sahur yemeği arasında ne kadar zaman vardı? dedim.

(Zeyd b. Sâbit):

-Elli âyet okunacak kadar süre idi, dedi."[3]

Dördüncüsü:

(Güneşin batmasıyla birlikte) iftarı açmakta acele etmektir.

Nitekim Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

[لَا يَزَالُ النَّاسُ بِخَيْرٍ مَا عَجَّلُوا الْفِطْرَ. رواه البخاري ومسلم]

"İnsanlar iftarlarınıerken yaptıkları (iftarda aceleettikleri) sürece hayır üzeredirler."[4]

Bu konuda (49716) nolu sorunun cevabına bakabilirsiniz.

Beşincisi:

Oruçlunun, iftarı taze (yaş) hurma ile, taze (yaş) hurma bulamazsa, kuru hurma ile, onu da bulamazsa su ile orucunu açması sünnettir.

Nitekim Enes b. Mâlikten -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre o şöyle demiştir:

[كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُفْطِرُ قَبْلَ أَنْ يُصَلِّيَ عَلَى رُطَبَاتٍ ، فَإِنْ لَمْ تَكُنْ فَتَمَرَاتٍ، فَإِنْ لَمْ تَكُنْ حَسَا حَسَوَاتٍ مِنْ مَاءٍ. رواه أبو داود والترمذي وصححه الألباني في صحيح أبي داود]

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- akşam namazını kılmazdan önce birkaç tane taze (yaş) hurma ile orucunu açardı (iftar ederdi). Eğer taze (yaş) hurma yoksa, birkaç kuru hurma ile orucunu açardı (iftar ederdi). Birkaç kuru hurma da yoksa, birkaç yudum su yudumlardı."[5]

Altıncısı:

Oruçlunun, iftar etmek istediği zaman sünnette belirtilen duâ ile iftarı açması sünnettir.Sünnette belirtilen ise Besmele'dir. Doğru olan görüşe göre; -Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in bu konuda emri gereği- Besmele farzdır.

Sünnette şu duâ da gelmiştir, fakat hadis zayıftır:

[اللَّهُمَّ لَكَ صُمْتُ، وَعَلَى رِزْقِكَ أَفْطَرْتُ، تَقَبَّلْ مِنِّي إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ. رواه أبو داود وضعفه ابن القيم في زاد المعاد]

"Allahım! Senin için oruç tuttum ve senin rızkınla orucumu açtım.Bunu benden kabul buyur.Şüphesiz sen, hakkıyla işitensin, hakkıyla bilensin."[6]

Yine sünnette şu duâ da gelmiştir:

ذَهَبَ الظَّمَأُ وَ ابْتَلَّتِ الْعُرُوقُ، وَ ثَبَتَ الْأَجْرُ إِنْ شَاءَ اللهُ. [رواه أبو داود والبيهقي وحسنه الألباني في إرواء الغليل]

"(Kuruluğun gitmesiyle) susuzluk gitti, damarlar ıslandı, (yorgunluk ortadan kalktı ve) Allah'ın izniyle ecir sâbit oldu."[7]

Oruçlunun duâsının fazîleti hakkında hadisler gelmiştir. Bu hadislerden bazıları şunlardır:

1. Enes b. Mâlikten -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

ثَلاَثُ دَعَوَاتٍ لاَ تُرَدُّ، دَعْوَةُ الْوَالِدِ، وَدَعْوَةُ الصَّائِمِ، وَدَعْوَةُ الْمُسَافِرِ. [رواه البيهقي وصححه الألباني في سلسلة الأحاديث الصحيحة]

"Üç duâ reddolunmaz (kabul olunur):Babanın (evladına) duâsı, yolcunun duâsı ve oruçlunun duâsı."[8]

2. Ebu Ümâme'den -Allah ondan râzı olsun- merfû olarak rivâyet olunduğuna göre, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

إِنَّ لِلَّهِ عِنْدَ كُلِّ فِطْرٍ عُتَقَاءَ. [رواه أحمد وصححه الألباني في صحيح الترغيب]

"Şüphesiz Allah'ın, her iftar vaktinde (cehennemden) azat ettiği kimseler vardır."[9]

3. Ebu Said el-Hudrî'den -Allah ondan râzı olsun- merfû olarak rivâyet olunduğuna göre, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

إِنَّ لِلَّهِ تَبَارَكَ وَتَعَالَى عُتَقَاءَ فِي كُلِّ يَوْمٍ وَلَيْلَةٍ ـيَعْنِي فِي رَمَضَانَـ، وَإِنَّ لِكُلِّ مُسْلِمٍ فِي كُلِّ يَوْمٍ وَلَيْلَةٍ دَعْوَةً مُسْتَجَابَةً. [رواه البزار وصححه الألباني في صحيح الترغيب]

"Şüphesiz Allah'ın, Ramazan'ın her gece ve gündüzünde(cehennemden) azat ettiği kimseler vardır. Yine Ramazan'ın her gece ve gündüzünde her müslümanın kabul olunan bir duâsı vardır."[10]

Bu konuda (37745), (37720), (13999) ve (14103) nolu soruların cevaplarına bakabilirsiniz.

[1] Buhârî, hadis no: 1894. Müslim, hadis no: 1151

[2] Buhârî, hadis no: 1923. Müslim, hadis no: 1095

[3] Buhârî, hadis no: 1921

[4] Buhârî, hadis no: 1957. Müslim, hadis no: 1098

[5] Ebû Dâvud, hadis no: 2356. Tirmizî, hadis no: 696. Elbânî, 'İrvâu'l-Ğalîl', c:4, s:45'te hadisin hasen olduğunu belirtmiştir.

[6] Ebu Davud, hadis no: 2358. İbn-i Kayyim, 'Zâdu'l-Meâd, c: 2, s: 51'de hadisin zayıf olduğunu belirtmiştir.

[7] Ebu Dâvud, hadis no: 2357. Beyhakî, 4/239. Elbânî, 'İrvâu'l-Ğalîl', c: 4, s: 39'da hadisin hasen olduğunu belirtmiştir.

[8] Beyhaki, 3/345. Elbânî, 'Silsiletu'l-Ehâdîsi's-Sahîha, hadis no: 1797'de hadisin sahih olduğunu belirtmiştir.

[9] Ahmed, hadis no: 21698. Elbânî, 'Sahîhu't-Terğîb, c: 1, s: 491'de hadisin sahih olduğunu belirtmiştir.

[10] Bezzâr rivâyet etmiş, Elbânî, 'Sahîhu't-Terğîb, c: 1, s: 491'de hadisin sahih olduğunu belirtmiştir.